

..... [p1] .....

Val-S<sup>t</sup> Lambert, den 21 Oost, 86.

Beste Heer,

Ik heb u eene handvol papieren geschikt waaruit ge al wat nieuws van Val kont halen. Ze zullen u bewijzen dat ik onder mijn schrijven van tijd tot tijd al eens moest hooren: monsieur le vicaar, n'es-t-i nin<sup>1</sup> chal<sup>2</sup> en dat ik somwijlen werk genoeg tusschenbei kreeg om den vaâm en den naad van mijnen opstel te verliezen.

Zit er iets in, dat ingekort of verlengd, of veranderd of verplaatst, voor 't Daghet zou kunnen dienen?

Ik en weet hier waarlik niet hoe en wi aan 't werk blijven - voor 't Dietsch wel te verstaan - hier op een afgesloten eiland. Kon ik mijn taal goed, ik zou

..... [p2] .....

uit het walsch misschien wel wat oude woorden kunnen terughalen. Menig walsch (?) woord, dat de menschen zeker denken dat ik niet zal verstaan, en dat ze mij willen overzetten, is zuiver limburgsch b.v. del surel (voor zulker, sulker); baos voor baas, man, huisvader. Andere woorden vind ik in 't begin aardig en later heel natuurlijk b.v. baos-celle; ([voor] meidsken, meid.)<sup>3</sup> Gij zoudt er nog wel een deel meer van verstaan als ik! en misschien recht verstaan wat ik niet en kan begrijpen.

Ge kunt denken dat het nog al aangenaam is van zijn eigen volk niet te kunnen verstaan, zelfs als ze tegen u aan het tateren zijn dat ge er hundvluchtig zoudt van worden.

De dietsche menschen die

..... [p3] .....

.....

1 Nin: Waals voor negatiepartikel (ne... pas = niet).

2 Waals vb: d'vèr-chal / vèr-chal = par ici, de ce côté-ci (= langs hier, aan deze kant).

Vertaling van de volledige zin: Mijnheer de kapelaan, zijt ge daar niet? Of Mijnheer de kapelaan, zijt ge niet thuis?

3 Wellicht bashele / bauchelle / bôchèle.

hier woonen zijn meestal vlamingen, maastrichteneers en platduitschers;<sup>4</sup> goed dat ik in mijn leven nog al wat westvlaamsch gehoord heb, of ik en verstond de eerstgenoemden niet veel beter als de Walen.

Ik hoor of en zie niets meer uit Limburg; ik en heb er zelfs geen brief meer uit gekregen sedert dat ik hier in de koolputten zit.

Arthur Lewylle, (waar ik sedert een jaar geen taal of teeken van vernomen heb,) zei altijd de “walebeesten” om de Walen te bestempelen. En waarlik als hij hier was hij mocht het nog wel gerust herhalen. Als er hier op eenen groote “missie” 380 te biechten komen, kinder en al medegerekend, 't is hoop en al, schijnt het. En hoeveel zielen?

..... [p4] .....

Toch altijd kort bij de 5.000. Een van onze vorige medewerkers, ook al tusschen de Walen, hiet zijn dorp Klein Liberië (Petit-Rechin); ik kost het onze wel de Duvelsdel<sup>5</sup> hieten! Maar, God zij geloofd, de Kapelaans blijven hier geen jaren: ik ben de drijde dit jaar. En moest ik blijven, dan op Gods genaden aan: “homines et iumenta salvabis.”<sup>6</sup>

Hoe staat het met het “oud Vlaemsch”? Dat en zal toch zeker geen doodgeboren wicht zijn, hoop ik.<sup>7</sup> Laat mij, a.u.b. eens weten hoe ik 't gemakkelijkste en 't beste koop ('t zit er hier niet anders op) met de taalstudie kan bezig blijven.

Houd u kloek en frisch en ontvang mijnen eerbied- en genegenheidsgroet

.....

4 Nederduits. Personen die gebruik maken van Nedersaksische dialecten in Noord-Duitsland en Oost-Nederland.

5 A. Aarsen, De dola. In: De Navorscher: een middel tot gedachtenwisseling en letterkundig verkeer tusschen allen, die iets weten, iets te vragen hebben, of iets kunnen oplossen: 38 (1888), p. 579-580: “Del = dal, laagte, kuil. (...) Onder de vakken (afdeelingen) hout in 't Meervelderbosch is een nogal laag gelegen vak, op de kaart als Duivelsdal betiteld, maar in den volksmond duvelsdel genoemd.”

6 Vertaling (Latijn) Paul Thoen: homines et iumenta salvabis (, Domine) = de vulgaatversie van Psalm 35 (36), vers 7: Gij wilt de mensen en de (last)dieren in uw heil doen delen, Heer.

Het gaat blijkbaar om een in priestermiddens courant gebruikt gezegde. De context doet vermoeden dat de briefschrijver ironisch suggereert dat hij van zijn niet zo boeiend parochiewerk toch het beste wil maken.

7 Van het door Guido Gezelle opgerichte blad *Ons Oud Vlaemsch* verscheen slechts één nummer. Mogelijke oorzaken waren een gebrek aan financiële steun uit Frans-Vlaanderen, een tekort aan inschrijvers en onvoldoende redactionele ondersteuning vanuit de regio.

---

LWJ Lenaerts. Cap.<sup>8</sup>

.....

8      Jakob Lenaerts werd in 1886 benoemd tot kapelaan van Val-Saint-Lambert.



---

## Briefbeschrijving

|                   |                                                                                                          |
|-------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Verzender         | Lenaerts, Leonard Willem Jakob                                                                           |
| Ontvanger         | [Gezelle, Guido]                                                                                         |
| Verzendingsdatum  | 21/08/1886                                                                                               |
| Verzendingsplaats | Val-Saint-Lambert                                                                                        |
| Annotatie         | Briefversie van datering: den 21 Oost, 86 ; adressaat gereconstrueerd op basis van contextuele gegevens. |
| Annotatie         | Briefversie van datering: den 21 Oost, 86 ; adressaat gereconstrueerd op basis van contextuele gegevens. |

## Documentbeschrijving

### Fysieke bijzonderheden

|                           |                                                                                        |
|---------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|
| Drager                    | 1 dubbel vel, 179 mm x 112 mm<br>papier, wit<br>papiersoort: 4 zijden beschreven, inkt |
| Staat                     | volledig                                                                               |
| Vormelijke bijzonderheden | watermerk: ongeïdentificeerd                                                           |

### Bewaargegevens

|                   |                                                                                                                                                                                                             |
|-------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Land              | België                                                                                                                                                                                                      |
| Plaats            | Brugge                                                                                                                                                                                                      |
| Bewaarplaats      | Guido Gezellearchief                                                                                                                                                                                        |
| ID Gezellearchief | 5672                                                                                                                                                                                                        |
| Bibliotheekrecord | <a href="https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.11967">https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.11967</a>                                                                             |
| IIIF-manifest     | <a href="https://go.wander.be/iiif/bibliotheek-brugge/8f2fe5928b68d2c0cf53294470965471fc5def81/manifest">https://go.wander.be/iiif/bibliotheek-brugge/8f2fe5928b68d2c0cf53294470965471fc5def81/manifest</a> |

## Inhoud

|            |                                |
|------------|--------------------------------|
| Incipit    | Ik heb u eene handvol papieren |
| Tekstsoort | brief                          |
| Talen      | Nederlands; Frans              |

## Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

## Colofon

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Titel                     | 21/08/1886, Val-Saint-Lambert, Leonard Willem Jakob Lenaerts aan [Guido Gezelle]                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Editeur                   | Michael Gijbels; Universiteit Antwerpen                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Wetenschappelijke leiding | Els Depuydt                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Partners                  | <a href="#">Openbare Bibliotheek Brugge</a> (Guido Gezellearchief); <a href="#">Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie</a> (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); <a href="#">Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN)</a> (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap |
| Uitgever                  | Guido Gezellearchief, KANTL/CTB                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Plaats van uitgave        | Brugge, Gent                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Publicatiedatum           | 2026                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Beschikbaarheid           | Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een <a href="#">Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel</a> licentie.                                                                                                                                                                                                                      |

---

|            |                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Disclaimer | De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan <a href="mailto:els.depuydt@brugge.be">els.depuydt@brugge.be</a> . |
| Citeren    | Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]      |

---